

RAČUNANJE KAZALCEV POSLOVANJA (PRIMERI NA PREDAVANJIH)

PRIMER POSLOVNEGA USPEHA PODJETJA IN RENTABILNOSTI

POSLOVNI IZID (dobiček/izguba) = PRIHODKI – ODHODKI (stroški)

A) Prihodki = 2 MIO SIT

-

Odhodki = 1 MIO SIT

Poslovni izid = 1MIO SIT dobička

R = 50 % (dobiček : prihodek)

B) Prihodki = 6 MIO SIT

-

Odhodki = 5.5 MIO SIT

Poslovni izid = 500.000 SIT dobička

R = 8,3 %

PRIMER RENTABILNOSTI LASTNEGA KAPITALA

Poslovni izid podjetja ob koncu leta 2003 je bil dobiček 100.000 SIT. Za ustvarjanje tega dobička je podjetje vložilo 2 MIO SIT. Izračunaj rentabilnost kapitala in jo komentirajte !

Rentabilnost lastnega kapitala = $\frac{\text{letni presežek x 100}}{\text{povprečna vrednost lastnega kapitala}}$

Rentabilnost = $\frac{100.000 \text{ SIT x 100}}{2.000.000 \text{ SIT}} = 5 \%$

-rentabilnost je 5 %

Kaj pomeni ta donosnost, če je bila donosnost v podjetju leta 2002 3 % , donosnost v panogi pa 9 % ?

Glede na leto 2002 smo izboljšali produktivnost za 2 % , vendar zaostajamo za Rentabilnostjo v panogi za 4 % .

PRIMER UČINKA FINANČNEGA VZVODA

**UČINEK FINANČNEGA VZVODA = zaslužek – obresti
(LEVERAGE EFEKT)**

Najamemo kredit v višini 1 MIO SIT, zato smo plačali 200.000 SIT obresti. Znesek posojila je 1.200.000 SIT. Od teh 1.200.000 SIT smo zaslužili 500.000 SIT. Koliko znaša učinek finančnega vzvoda?

Učinek vzvoda = 500.000 SIT – 200.000 SIT = 300.000 SIT

Učinek finančnega vzvoda znaša 300.000 SIT ali 40 % (obresti : zaslužek). Učinek finančnega vzvoda se pojavi, če je donos večji kot znašajo obresti (izraženo v odstotkih).

PRIMER RENTABILNOST GLEDE NA PRODAJO

RENTABILNOST GLEDE NA PRODAJO = $\frac{\text{letni presežek} \times 100}{\text{vrednost prodaje}}$

Realizacija je znašala 5 MIO SIT, dobiček pa 500.000 SIT. Izračunaj rentabilnost!

Rentabilnost glede na prodajo = $\frac{500.000 \text{ SIT} \times 100}{5.000.000 \text{ SIT}}$ = 10 %

-rentabilnost je 10 %

PRIMER LIKVIDNOSTI

$$\text{LIKVIDNOST} = \frac{\text{prosta denarna sredstva na dan (v obdobju)}}{\text{zapadle obveznosti na dan (v obdobju)}}$$

- če je koeficient enak 1 ali večji od 1 je podjetje LIKVIDNO
- če je koeficient manjši kot 1 je podjetje NELIKVIDNO ali NESOLVENTNO

Po podatkih finančne službe na dan 15.03.2004, je imelo podjetje zapadlih obveznosti za 14 MIO SIT. Razpoložljivih sredstev na transakcijskem računu pa 12 MIO SIT.

A) Kakšna je likvidnost podjetja na dan 15.03.2004 in kaj nam to pove?

$$\text{LIKVIDNOST} = \frac{12 \text{ MIO SIT}}{14 \text{ MIO SIT}} = 0,86$$

Pove nam, da je podjetje nelikvidno, ker je koeficient 0,86 manj kot 1.

B) Kaj bi lahko podjetje storilo, da bi bilo likvidno?

Podjetje potrebuje vsaj 2 MIO SIT, da bi bilo likvidno. Finančna služba bi lahko izterjala neplačane zapadle terjatve in s tem povečala razpoložljiva sredstva za 2,5 MIO SIT.

PRIMER GOSPODARNOSTI ALI EKONOMIČNOSTI

$$\text{GOSPODARNOST (G)} = \frac{\text{količina proizvedenih izdelkov}}{\text{stroški materiala, dela in sredstev}}$$

- rezultat je količinski

$$\text{GOSPODARNOST (G)} = \frac{\text{vrednost realizacije (prihodki)}}{\text{stroški materiala, dela in sredstev}}$$

- rezultat je vrednostni

G – je večji od 1 (prodajna vrednost je večja od stroškov)

G – je manjši od 1 (stroški so večji od prodajne cene)

- čim večji je količnik tem večja je ekonomičnost

Primer ekonomičnosti:

Restavracija v gostinskem podjetju je v mesecu februarju 2004 iztržila za tople in hladne obroke 18 MIO SIT. Stroški materiala, energije, opreme in stroški dela znašajo 12 MIO SIT. Izračunaj ekonomičnost in jo komentiraj!

$$G = \frac{18 \text{ MIO SIT}}{12 \text{ MIO SIT}} = 1,5$$

1,5- krat so zaslužili več, kot je bilo stroškov. Ker je rezultat večji od 1, restavracija posluje ekonomično.

PRIMER ZA PRODUKTIVNOST ALI PROIZVODNOST DELA

$$\text{PROIZVODNOST DELA (P)} = \frac{\text{količina izdelkov / storitev}}{\text{število zaposlenih in vložene ure}} \\ \text{(v obdobju)}$$

Primer:

Podjetje je v enem letu proizvedlo 120.000 izdelkov in zanje porabilo 10.000 ur dela. Planirana produktivnost je bila 13 kosov na uro, lani pa je bila 10 kosov na uro. Izračunaj produktivnost in jo komentiraj glede na lani in glede na planirano!

$$P = \frac{120.000}{10.000} = 12 \text{ kosov}$$

Nismo dosegli planirane produktivnosti, presegli smo pa lansko produktivnost

PRIMER TEHNIČNE OPREMLJENOSTI DELA (TOD)

$$\text{TOD} = \frac{\text{vrednost osnovnih sredstev}}{\text{število zaposlenih}}$$

Primer:

V podjetju je vrednost osnovnih sredstev 10 MIO SIT. Podjetje zaposluje 100 delavcev. Tehnična opremljenost dela v panogi je 150.000 SIT na zaposlenega. Izračunaj TOD in jo komentirajte!

$$\text{TOD} = \frac{10 \text{ MIO SIT}}{100} = 100.000 \text{ SIT na zaposlenega}$$

Zaostajajo tehnološko za panogo. Panožna podjetja izkazujejo večji koeficient tehnične opremljenosti dela, kar lahko pomeni, da je njihova proizvodnja opremljena s številnejšimi stroji in napravami, ki so lahko tudi tehnološko naprednejša, zato je njihova proizvodnost lahko večja.